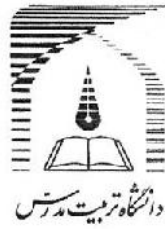

السلامة
الحمد لله

دانشکده هنر و معماری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته: پژوهش هنر

بررسی تناسبات و تزیینات ورودی مساجد صفوی اصفهان

بررسی موردی: مساجد علی، شیخ لطف الله، جامع عباسی، حکیم و چهارباغ

زهرا یارعلی

استاد راهنما:

دکتر حسنعلی پورمند

استاد مشاور:

دکتر رضا افهمی

دی ۱۳۹۱

تأیید اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم زهرا یار علی تحت عنوان: بررسی تناسبات و تزئینات ورودی مساجد مسقوی اصفهان (بررسی موردی: مساجد علی، جامع عباسی، شیخ لطف‌الله، حکیم و چهارباغ را از نظر فرم و محسوس بررسی نموده و مدیران آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد تأیید می‌کنند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی
۱- استاد راهنما	اقای دکتر حسنعلی پورمند	استادیار
۲- استاد مشاور	اقای دکتر رضا افهیمی	استادیار
۳- استاد ناظر	اقای دکتر محمود طاووسی	استاد
۴- استاد ناظر	اقای دکتر مهدی حقیقت بین	استادیار
۵- نماینده تحمیلات تکمیلی	اقای دکتر مهدی حقیقت بین	استادیار

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد، ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب..... دانشجوی رشته..... مقطع..... دانشگاه..... متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آئین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین‌نامه فوق‌الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

اعضای.....
تاریخ: ۱۳۸۷/۴/۲۳

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱. در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲. در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته _____ است که در سال _____ در دانشکده _____ دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر _____، مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر _____

و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر _____ از آن دفاع شده است.»

ماده ۳. به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴. در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده راه عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیبه کند.

ماده ۵. دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند. به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶. اینجانب زهره لاریجانی، دانشجوی رشته ژئودزسی و نقشه برداری، مقطع کارشناسی ارشد

تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: زهره لاریجانی

تاریخ و امضا: ۲۲ / ۱۲ / ۱۳۹۱

تقدیم به پدر و مادرم

و همسر همیشه یارم

تمامی محبت‌م نثارشان باد.

مراتب تشکر و قدردانی نثار استادان عالی مقام که با درایت و صمیمیت، علم و هنر خود را از من دریغ
نمودند و مرا یاری رساندند؛ همیشه وامدار آنانم:

دکتر حسنعلی پورمند،

دکتر رضا افهمی،

و

دکتر محمود طاووسی،

دکتر حبیب الله آیت اللهی

سپاس ویژه از همسر مهندس پوریا عباسی که انجام این پایان نامه بدون یاری و مساعدت ایشان
ممکن نبود. و سپاس از تمامی عزیزان و دوستانی که صبورانه من را حمایت نمودند.

چکیده

مسجد به عنوان یکی از شاخص‌ترین گونه‌ها، در مطالعات معماری همیشه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. توجه به ساخت مسجد و دقت معماران در به‌کارگیری حد‌اعلای فن و هنر موجب شده تا همیشه بهترین نمونه جهت مطالعه‌ی سیر تحول و تطور کلیت معماری ایرانی اسلامی و یا جزییاتی از آن باشد. از مهمترین بخش‌های تشکیل دهنده‌ی کالبد مسجد فضای ورودی است. این عنصر از سویی رابط بین فضای درون و بیرون بنا و از سوی دیگر دارای کارکرد شهری و معیاری جهت تشخیص ارزش و هویت معماری مسجد به حساب می‌آید؛ از همین رو نسبت به سایر بخش‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. در پژوهش حاضر تلاش گردید تا با انتخاب پنج نمونه از مساجد دوره‌ی صفوی در شهر اصفهان، ابعاد گوناگون فضای ورودی مورد بررسی، تحلیل و مقایسه قرار گیرد.

این پژوهش بر مبنای الگوهای نظری معماری و به روش توصیفی و تحلیلی صورت گرفته است؛ با اتکا به بررسی‌های کتابخانه‌ای و میدانی داده‌های اولیه‌ی مورد نیاز به دست آمده و سپس نمونه‌ها به روش تطبیقی مقایسه شده‌اند. در نهایت پس از استخراج اطلاعات، تحلیل و پالایش یافته‌ها، فرضیه‌ها مورد سنجش و بررسی قرار گرفته‌اند.

نتایج حاصل نشان می‌دهد عنصر ورودی از جنبه‌های گوناگون در دوره‌ی صفوی دستخوش تغییرات بنیادین گردیده است. "درک بیشتر معماران از تأثیر فضا بر روی انسان" و نیز "کاربرد هندسه و تناسبات معین در خلق فضاها و ساخت اجزا"، تغییرات چشمگیری را در نحوه‌ی ورود به بنا، فضاها و ورودی، تناسبات پلان و نما و نیز تزیینات ایجاد نمود که می‌توان از آن‌ها اصول و قوانین خاصی را در طراحی ورودی این دوره استخراج کرد؛ بسیاری از این اصول به عنوان الگو در دوره‌های بعد نیز تکرار شدند.

کلمات کلیدی :

ورودی، مساجد، صفوی، اصفهان، تناسبات، تزیینات.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ک	فهرست جداول
م	فهرست تصاویر
ر	فهرست نقشه‌ها
۱	فصل اول: مقدمه
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۱-۲- طرح مسأله
۴	۱-۳- پیشینه پژوهش
۵	۱-۴- اهمیت و ضرورت پژوهش
۵	۱-۵- سوالات پژوهش
۶	۱-۶- اهداف پژوهش
۶	۱-۶-۱- اهداف کلی
۷	۱-۶-۲- اهداف جزئی
۷	۱-۷- پیش فرض ها و نظریه ها
۱۰	۱-۸- فرضیه ها
۱۰	۱-۹- چهارچوب نظری
۱۱	۱-۱۰- روش پژوهش
۱۲	۱-۱۱- ابزارهای پژوهش
۱۲	۱-۱۲- روش انتخاب و تعداد نمونه ها
۱۳	۱-۱۳- روش تجزیه و تحلیل داده ها

- ۱۴-۱- مفاهیم بنیادین..... ۱۴
- ۱۵-۱- ساختار فصول پژوهش..... ۱۷
- ۱۷-۱- فصل اول: مقدمه..... ۱۷
- ۱۷-۱-۲- فصل دوم: تعریف و ویژگی‌های ورودی..... ۱۷
- ۱۸-۱-۳- فصل سوم: معرفی فضاها و ورودی مساجد دوره‌ی صفوی (اصفهان)..... ۱۸
- ۱۸-۱-۴- فصل چهارم: بررسی‌های تحلیلی تناسب و تزیینات ورودی‌های مساجد صفوی اصفهان..... ۱۸
- ۱۸-۱-۵- فصل پنجم: نتیجه‌گیری..... ۱۸
- فصل دوم: تعریف و ویژگی‌های ورودی ۱۹**
- ۱-۲- مقدمه..... ۲۰
- ۲-۲- تاریخ صفویه..... ۲۰
- ۳-۲- معماری صفویه..... ۲۱
- ۲-۳-۱- ویژگی‌های خاص معماری دوره‌ی صفوی..... ۲۴
- ۲-۳-۲- نوآوری‌های معماری دوره‌ی صفوی ۲۵
- ۴-۲- جایگاه مساجد در فضاها و شهری ایران..... ۲۷
- ۲-۴-۱- حیاط مساجد به عنوان فضای شهری..... ۲۸
- ۲-۴-۲- ترکیب ورودی مساجد نسبت به فضاها و شهری..... ۲۹
- ۲-۴-۳- ارتفاع ورودی مساجد نسبت به سطوح مجاور..... ۳۰
- ۲-۴-۴- وضعیت ورودی مساجد نسبت به سطح معبر..... ۳۰
- ۲-۴-۵- شکل مسیر دسترسی به بنا..... ۳۱
- ۲-۴-۵-۱- از روبه رو (جلو)..... ۳۲

- ۳۲ .....از کنار.....۲-۴-۵-۲
- ۳۲ .....تعریف فضای ورودی.....۵-۲
- ۳۳ .....روند شکل گیری ورودی مساجد.....۱-۵-۲
- ۳۸ .....اجزای تشکیل دهنده ورودی ۲-۵-۲
- ۳۸ .....جلوخان (صحن جلوخان) ۱-۲-۵-۲
- ۳۹ .....حوض وسط صحن جلوخان.....۲-۲-۵-۲
- ۳۹ .....پیش طاق.....۳-۲-۵-۲
- ۴۰ .....درگاه.....۴-۲-۵-۲
- ۴۰ .....هشتی.....۵-۲-۵-۲
- ۴۱ .....دالان.....۶-۲-۵-۲
- ۴۲ .....ایوان.....۷-۲-۵-۲
- ۴۲ .....تعریف عناصر ورودی.....۳-۵-۲
- ۴۳ .....سر در.....۱-۳-۵-۲
- ۴۳ .....در ورودی.....۲-۳-۵-۲
- ۴۴ .....کوبه.....۳-۳-۵-۲
- ۴۴ .....آستانه.....۴-۳-۵-۲
- ۴۵ .....سکو.....۵-۳-۵-۲
- ۴۵ .....مناره.....۶-۳-۵-۲
- ۴۷ .....مأذنه.....۷-۳-۵-۲
- ۴۷ .....سنگاب.....۸-۳-۵-۲

- ۴۷.....زنجیر-۹-۳-۵-۲
- ۴۸.....ساعت-۱۰-۳-۵-۲
- ۴۸.....شکل مسیر دسترسی به فضاهای درونی-۶-۲
- ۴۹.....مقیاس ورودی مساجد-۷-۲
- ۵۰.....مقیاس انسانی-۱-۷-۲
- ۵۰.....مقیاس فوق انسانی-۲-۷-۲
- ۵۱.....تزئینات ورودی مساجد-۸-۲
- ۵۱.....فنون تزئینات-۱-۸-۲
- ۵۱.....آجرکاری-۱-۱-۸-۲
- ۵۲.....کاشیکاری-۲-۱-۸-۲
- ۵۳.....مارپیچ تزئینی-۱-۲-۱-۸-۲
- ۵۳.....حجاری-۳-۱-۸-۲
- ۵۴.....رنگ و نقش تزئینات-۲-۸-۲
- ۵۴.....رنگ-۱-۲-۸-۲
- ۵۵.....نقش-۲-۲-۸-۲
- ۵۶.....کتیبه‌ها-۳-۲-۸-۲
- ۵۷.....اهداف جنبی ترکیب اجزای ورودی-۹-۲
- ۵۷.....ورود با خضوع و طمأنینه-۱-۹-۲
- ۵۸.....حل مسأله کالبدی-۲-۹-۲
- ۵۹.....احکام شرعی و آداب تشریف به مسجد-۱۰-۲
- ۵۹.....احکام شرعی-۱-۱۰-۲

۵۹.....	۲-۱۰-۲-آداب.....
۶۰.....	۲-۱۰-۳-اعتقادات و باورها.....
۶۱.....	۲-۱۱-کارکردهای جنبی فضای ورودی.....
۶۲.....	۲-۱۲-جمع بندی.....
۶۳.....	فصل سوم: معرفی فضاهای ورودی مساجد دوره‌ی صفوی (اصفهان).....
۶۴.....	۳-۱-مقدمه.....
۶۶.....	۳-۲-مسجد علی.....
۶۷.....	۳-۲-۱-نحوه‌ی ترکیب مسجد علی و ورودی آن با فضاها و عناصر مجاور.....
۶۸.....	۳-۲-۱-۱-ارتفاع سر در مسجد علی نسبت به سطوح مجاور.....
۶۸.....	۳-۲-۱-۲-وضعیت کف ورودی نسبت به سطح معبر.....
۶۹.....	۳-۲-۲-سردر ورودی مسجد علی.....
۶۹.....	۳-۲-۲-۱-قوس سردر.....
۷۰.....	۳-۲-۲-۲-تناسبات انسانی سردر مسجد علی.....
۷۰.....	۳-۲-۳-بررسی پلان ورودی مسجد علی.....
۷۰.....	۳-۲-۳-۱-موقعیت ورودی بر روی پلان مسجد علی.....
۷۱.....	۳-۲-۳-۲-اجزای تشکیل دهنده و سیرکولاسیون حرکتی ورودی مسجد علی.....
۷۲.....	۳-۳-۲-۳-سلسله مراتب فضای ورودی مسجد علی.....
۷۳.....	۳-۲-۴-بررسی عناصر تشکیل دهنده ورودی مسجد علی.....
۷۳.....	۳-۲-۴-۱-در ورودی مسجد علی.....
۷۴.....	۳-۲-۵-بررسی عناصر بصری ورودی مسجد علی.....
۷۶.....	۳-۲-۵-۱-تزیینات ورودی مسجد علی.....

- ۷۷.....۲-۵-۲-۳- کتیبه های سر در مسجد علی
- ۸۰.....۳-۳- مسجد شیخ لطف الله
- ۸۰.....۱-۳-۳- نحوه ی ترکیب مسجد شیخ لطف الله و ورودی آن با فضاها و عناصر مجاور
- ۸۱.....۱-۱-۳-۳- ارتفاع سر در مسجد شیخ لطف الله نسبت به سطوح مجاور
- ۸۲.....۲-۱-۳-۳- وضعیت کف ورودی مسجد شیخ لطف الله نسبت به سطح معبر
- ۸۳.....۲-۳-۳- سردر ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۸۳.....۱-۲-۳-۳- قوس سردر
- ۸۳.....۲-۲-۳-۳- تناسبات انسانی سردر مسجد شیخ لطف الله
- ۸۴.....۳-۳-۳- بررسی پلان ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۸۴.....۱-۳-۳-۳- موقعیت ورودی بر روی پلان مسجد شیخ لطف الله
- ۸۵.....۲-۳-۳-۳- اجزای تشکیل دهنده و سیرکولاسیون حرکتی ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۸۷.....۳-۳-۳-۳- سلسله مراتب فضای ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۸۷.....۴-۳-۳- بررسی عناصر تشکیل دهنده ی فضای ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۸۸.....۱-۴-۳-۳- در ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۸۹.....۵-۳-۳- بررسی عناصر بصری ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۹۱.....۱-۵-۳-۳- تزئینات ورودی مسجد شیخ لطف الله
- ۹۲.....۲-۵-۳-۳- کتیبه های سردر مسجد شیخ لطف الله
- ۹۶.....۴-۳- مسجد جامع عباسی
- ۹۷.....۱-۴-۳- نحوه ی ترکیب مسجد جامع عباسی و ورودی های آن با فضاها و عناصر مجاور
- ۹۸.....۱-۱-۴-۳- ارتفاع سر در مسجد جامع عباسی نسبت به سطوح مجاور

- ۹۸.....۳-۴-۱-۲- وضعیت کف ورودی نسبت به سطح معبر.....
- ۹۹.....۳-۴-۲- سر در ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۹۹.....۳-۴-۲-۱- قوس سردر.....
- ۱۰۰.....۳-۴-۲-۲- تناسبات انسانی سردر مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۱.....۳-۴-۳- بررسی پلان ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۱.....۳-۴-۱- موقعیت ورودی ها بر روی پلان مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۲.....۳-۴-۳-۲- اجزای تشکیل دهنده و سیرکولاسیون حرکتی ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۴.....۳-۴-۳-۳- سلسله مراتب فضای ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۵.....۳-۴-۴- بررسی عناصر ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۶.....۳-۴-۱- در ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۰۷.....۳-۴-۵- بررسی عناصر بصری ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۱۰.....۳-۴-۵-۱- تزئینات ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۱۲.....۳-۴-۵-۲- کتیبه های ورودی مسجد جامع عباسی.....
- ۱۱۶.....۳-۵- مسجد حکیم.....
- ۱۱۷.....۳-۵-۱- نحوه ی ترکیب مسجد حکیم و ورودی های آن با فضاها و عناصر مجاور.....
- ۱۱۷.....۳-۵-۱-۱- ارتفاع سر در مسجد حکیم نسبت به سطوح مجاور.....
- ۱۱۸.....۳-۵-۱-۲- وضعیت ورودی نسبت به سطح معبر.....
- ۱۱۹.....۳-۵-۲- سر در مسجد حکیم.....
- ۱۱۹.....۳-۵-۲-۱- قوس سردر.....
- ۱۱۹.....۳-۵-۲-۲- تناسبات انسانی سردر مسجد حکیم.....

- ۱۲۰-۳-۵-۳ ..... بررسی پلان ورودی مسجد حکیم..... ۱۲۰
- ۱۲۰-۳-۵-۳-۱ ..... موقعیت ورودی ها بر روی پلان مسجد حکیم..... ۱۲۰
- ۱۲۱-۳-۵-۳-۲ ..... بررسی اجزای تشکیل دهنده و سیرکولاسیون حرکتی مسجد حکیم..... ۱۲۱
- ۱۲۲-۳-۵-۳-۳ ..... سلسله مراتب فضاهای ورودی مسجد حکیم..... ۱۲۲
- ۱۲۳-۳-۵-۴ ..... بررسی عناصر تشکیل دهنده ی ورودی..... ۱۲۳
- ۱۲۴-۳-۵-۴-۱ ..... در ورودی مسجد حکیم..... ۱۲۴
- ۱۲۴-۳-۵-۵ ..... بررسی عناصر بصری ورودی مسجد حکیم..... ۱۲۴
- ۱۲۶-۳-۵-۵-۱ ..... تزینات ورودی مسجد حکیم..... ۱۲۶
- ۱۲۸-۳-۵-۵-۲ ..... کتیبه سردر شمال شرقی مسجد حکیم..... ۱۲۸
- ۱۳۲-۳-۶-۶ ..... مسجد- مدرسه چهارباغ..... ۱۳۲
- ۱۳۳-۳-۶-۱ ..... نحوه ی ترکیب مسجد مدرسه چهارباغ و ورودی آن با فضاها و عناصر مجاور..... ۱۳۳
- ۱۳۴-۳-۶-۱-۱ ..... ارتفاع سر در مسجد- مدرسه چهارباغ نسبت به سطوح مجاور..... ۱۳۴
- ۱۳۵-۳-۶-۱-۲ ..... وضعیت کف ورودی مسجد- مدرسه چهارباغ نسبت به سطح معبر..... ۱۳۵
- ۱۳۵-۳-۶-۲ ..... سردر مسجد- مدرسه چهارباغ..... ۱۳۵
- ۱۳۵-۳-۶-۲-۱ ..... قوس سردر..... ۱۳۵
- ۱۳۶-۳-۶-۲-۲ ..... تناسبات انسانی سردر مسجد- مدرسه چهارباغ..... ۱۳۶
- ۱۳۷-۳-۶-۳ ..... بررسی پلان ورودی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۳۷
- ۱۳۷-۳-۶-۳-۱ ..... موقعیت ورودی ها بر روی پلان مسجد- مدرسه چهارباغ..... ۱۳۷
- ۱۳۸-۳-۶-۳-۲ ..... اجزای تشکیل دهنده و سیرکولاسیون حرکتی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۳۸
- ۱۳۸-۳-۶-۳-۳ ..... سلسله مراتب فضاهای ورودی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۳۸

- ۳-۶-۴- بررسی عناصر ورودی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۳۹
- ۳-۶-۴-۱- در ورودی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۴۰
- ۳-۶-۵- بررسی عناصر بصری ورودی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۴۲
- ۳-۶-۵-۱- تزیینات ورودی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۴۵
- ۳-۶-۵-۲- کتیبه سردر مسجد- مدرسه چهارباغ..... ۱۴۶
- ۳-۶-۵-۲-۱- کتیبه‌های هشتی مسجد - مدرسه چهارباغ..... ۱۴۸
- ۳-۷- جمع بندی..... ۱۵۰
- فصل چهارم: بررسی‌های تحلیلی تناسبات و تزیینات ورودی‌های مساجد صفوی اصفهان.... ۱۵۹**
- ۴-۱- مقدمه..... ۱۶۰
- ۴-۲- روابط انسان و فضا در طراحی فضای ورودی مساجد صفوی..... ۱۶۰
- ۴-۲-۱- بررسی تناسبات و هندسه‌ی پنهان در ورودی مساجد صفوی اصفهان..... ۱۶۹
- ۴-۲-۱-۱- تناسبات ابعاد فضایی پلان ورودی مساجد صفوی اصفهان..... ۱۷۱
- ۴-۲-۱-۲- تناسبات ابعاد نمای ورودی مساجد صفوی اصفهان..... ۱۷۶
- ۴-۲-۱-۳- هندسه در نمای ورودی مساجد صفوی اصفهان..... ۱۸۳
- ۴-۲-۲- رابطه‌ی تزیینات و سازه در سردر ورودی مساجد صفوی..... ۱۹۰
- ۴-۳- قوانین حاکم بر ورودی مساجد صفوی اصفهان..... ۱۹۲
- ۴-۳-۱- قوانین عمومی حاکم بر ورودی‌های نمونه‌های مطالعاتی..... ۱۹۲
- ۴-۳-۱-۱- موقعیت ورودی‌ها نسبت به همجواری‌ها..... ۱۹۲
- ۴-۳-۱-۲- ویژگی‌های فضایی - کالبدی..... ۱۹۳
- ۴-۳-۱-۳- عوامل بصری..... ۱۹۵
- ۴-۳-۱-۴- هندسه و تناسبات..... ۱۹۸

۱۹۹.....	۴-۳-۲- ویژگی‌های خاص در مورد های مطالعاتی.....
۲۰۵.....	۴-۴- جمع بندی.....
۲۰۶.....	فصل پنجم: نتیجه گیری.....
۲۰۷.....	۵-۱- مقدمه.....
۲۰۷.....	۵-۲- سوالات پژوهش و فرضیه ها.....
۲۰۸.....	۵-۳- فرآیند انجام پژوهش.....
۲۰۸.....	۵-۴- مشکلات پژوهش.....
۲۰۹.....	۵-۵- بررسی فرضیه ها.....
۲۰۹.....	۵-۵-۱- فرضیه‌ی اول:
۲۱۰.....	۵-۵-۲- فرضیه‌ی دوم:
۲۱۱.....	۵-۶- نتیجه نهایی.....
۲۱۲.....	۵-۷- پیشنهاد برای پژوهشگران.....
۲۱۳.....	فهرست منابع.....
۲۲۳.....	چکیده انگلیسی.....

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲- روند شکل گیری فضای ورودی مساجد.....	۳۷.....
جدول ۱-۳- اطلاعات کلی مسجد علی.....	۷۹.....
جدول ۲-۳- اطلاعات کلی مسجد شیخ لطف‌الله.....	۹۴.....
جدول ۳-۳- اطلاعات کلی مسجد جامع عباسی.....	۱۱۵.....
جدول ۴-۳- اطلاعات کلی مسجد حکیم.....	۱۳۱.....
جدول ۵-۳- اطلاعات کلی مسجد- مدرسه چهارباغ.....	۱۴۹.....
جدول ۶-۳- اطلاعات تاریخی مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۱.....
جدول ۷-۳- بررسی تطبیقی مؤلفه های فضای ورودی مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۱.....
جدول ۸-۳- بررسی تطبیقی اجزای تشکیل دهنده فضای ورودی مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۲.....
جدول ۹-۳- بررسی تطبیقی پلان ورودی مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۳.....
جدول ۱۰-۳- بررسی تطبیقی سر در ورودی مساجد صفوی اصفهان نسبت به معبر.....	۱۵۴.....
جدول ۱۱-۳- بررسی تطبیقی نماهای ورودی مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۵.....
جدول ۱۲-۳- بررسی تطبیقی تزیینات ورودی مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۶.....
جدول ۱۳-۳- بررسی تطبیقی کتیبه های مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۷.....
جدول ۱۴-۳- بررسی تطبیقی در ورودی های مساجد صفوی اصفهان.....	۱۵۸.....
جدول ۱-۴- بررسی نسبت ابعاد پلان ورودی مسجد علی.....	۱۷۲.....
جدول ۲-۴- بررسی نسبت ابعاد پلان مسجد ورودی شیخ لطف‌الله.....	۱۷۲.....
جدول ۳-۴- بررسی نسبت ابعاد پلان ورودی مسجد جامع عباسی.....	۱۷۳.....

- جدول ۴-۴- بررسی پلان فضای ورودی مسجد حکیم اصفهان..... ۱۷۳
- جدول ۴-۵- بررسی پلان فضای ورودی مسجد-مدرسه چهارباغ ۱۷۴
- جدول ۴-۶- بررسی تطبیقی تناسبات پلان فضاهاى ورودى مساجد صفوی اصفهان..... ۱۷۵
- جدول ۴-۷- بررسی نسبت ابعاد نمای ورودی مسجد علی..... ۱۷۷
- جدول ۴-۸- بررسی نسبت ابعاد نمای ورودی مسجد شیخ لطف‌الله ۱۷۸
- جدول ۴-۹- بررسی نماهای ورودی مسجد جامع عباسی اصفهان..... ۱۸۰
- جدول ۴-۱۰- نسبت ابعاد نمای ورودی مسجد حکیم اصفهان..... ۱۸۱
- جدول ۴-۱۱- تناسبات نمای ورودی مسجد- مدرسه چهارباغ اصفهان..... ۱۸۲
- جدول ۴-۱۲- بررسی تطبیقی نماهای ورودی مساجد صفوی اصفهان..... ۱۸۲